

Školní vzdělávací program pro Školní družinu
při Montessori Institutu, základní škole a mateřská škole

Pohonem rozvoje je tvůrčí síla

„Hovoříme –li o svobodě ve výchově, myslíme tím svobodu pro tvůrčí sílu, která slouží jako pohon pro rozvoj individua., (Maria Montessori)

OBSAH

Identifikační údaje	2
Údaje o ŠVP	2
Údaje o škole	2
Zřizovatel školy	2
Charakteristika a umístění školní družiny	3
Cíle vzdělávání a výchovy	4
Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, žáci nadaní	4
Přijímání, průběh a ukončení vzdělávání	5
Přihlášení	5
Průběh	5
Ukončení	5
Délka, formy, obsah a časový plán vzdělávání	6
Délka a časový plán vzdělávání	6
Formy a organizace vzdělávání	6
Obsah vzdělávání	6
Podmínky pro činnost školní družiny	8
Materiální podmínky	8
Personální podmínky	8
Ekonomické podmínky	8
Podmínky pro bezpečnost a ochranu zdraví účastníků	8

Identifikační údaje

Údaje o ŠVP

Název: Pohonem rozvoje je tvůrčí síla
Vzdělávací program: ŠVP Školní družiny při Montessori Institutu, základní školy a mateřské školy
Koordinátor tvorby: Mgr. Bc. Petra Komárková, Ph.D.
Platnost: od 1. 9. 2017,
aktualizace 31. 8. 2021

Údaje o škole

Název školy: Montessori Institut, základní škola a mateřská škola, s.r.o.
Adresa školy: Krymská 399/2, 625 00 Brno-Starý Lískovec
Ředitelka školy: Mgr. Bc. Petra Komárková, Ph.D.
Kontakt: tel. 777 273 872
email: petra.komarkova@zsmint.cz
web: www.mintbrno.cz
RED-IZO: 691009015

Zřizovatel školy

Název: Montessori Institut, základní škola a mateřská škola, s.r.o.
Adresa sídla: Příční 112/4a, 602 00 Brno-Zábrdovice
IČ: 04494482
Jednatelka: Mgr. Bc. Petra Komárková, Ph.D.
Kontakt: tel: 777 273 872

Charakteristika a umístění školní družiny

Montessori Institut, základní škola a mateřská škola, s.r.o. (Mint) poskytuje předškolní vzdělávání a základní vzdělávání. Tento dokument je zaměřen na výchovu a vzdělávání ve školní družině pro účastníky zájmového vzdělávání. Předškolní vzdělávání i základní vzdělávání jsou v Mintu realizovány v souladu s principy montessori pedagogiky, které jsou pro účastníky družiny blíže popsány v ŠVP.

Mint je malokapacitní vzdělávací zařízení, které staví na rodinné atmosféře a vzájemné důvěře. Vede děti k samostatnosti a snaží se účastníky zájmového vzdělávání vytvořit bezpečné a připravené prostředí pro jejich všestranný rozvoj.

Budova Mintu se nachází v sídlištní části městské čtvrti Brno-Starý Lískovec. Družina má kapacitu 50 účastníků a navštěvují ji pouze žáci 1. až 5. ročníku základní školy Mintu, v případě potřeby a volných kapacit, mohou být přijati i žáci druhého stupně. K činnosti družiny jsou využívány prostory tříd školy, které jsou vybaveny nábytkem odpovídajícím velikostí a funkcí potřebám účastníků. Stoly jsou variabilně posouvateľné, v centrální části tříd jsou koberce jako prostor pro relaxaci, hry a společnou či individuální práci. Třídy samy o sobě jsou vybaveny řadou pomůcek, v odpoledních hodinách jsou pro účely školní družiny zpřístupněny i společenské hry, stavebnice a další volnočasové pomůcky či aktivity.

Pro venkovní aktivity mají účastníci k dispozici školní zahradu, kde se nachází i zastřešené pódium se stoly pro možnost klidových aktivit či hraní společenských her i venku. Školní družina disponuje i sportovním vybavením (míče, pingpongový stůl, švihadla, pozemní hokej, ap.). V centrální části zahrady se nachází ohrazená plocha pro petanque či hraní kuliček.

Budova Mintu by v budoucnu měla projít výraznější rekonstrukcí, kdy by mělo dojít k výměně oken, zateplení budovy a především by měl být upraven přízemní prostor budovy. Tato rekonstrukce je připravována ve spolupráci se správcem objektu, kterým je Městská část Starý Lískovec. Majitelem budovy je Statutární město Brno.

Cíle vzdělávání a výchovy

Vizí naší školní družiny je **všestranný rozvoj účastníků s respektem k jejich individuálnímu zaměření a vnitřnímu zájmu**. S tímto záměrem přistupujeme k činnostem s ohledem na individualitu účastníka a pečlivě volíme volnočasovou nabídku aktivit.

S výše uvedeným na paměti jsou hlavní cíle školní družiny:

- nabízet účastníkům takové zájmové činnosti, které volně navazují na poznatky získané v rámci školního vyučování s možností je dále rozvíjet a upevňovat,
-> prostředkem k dosažení cíle je pravidelná obnova společenských her, deskových her a sportovního vybavení, možnost využívat prostory tříd, možnost využívat knih z třídních knihoven,
- vést účastníky k smysluplnému a zdravému trávení volného času, podporovat jejich iniciativu a spolupodílení se na volbě a tvorbě programu,
-> prostředkem k dosažení cíle je proaktivní nabízení možností aktivit vychovateli, otevírání diskuzí o společném programu, příprava řízených aktivit jako ukázka a inspirace pro vlastní iniciativu,
- rozvíjet v účastnících schopnost spolupráce, otevřené komunikace, tolerance, ohleduplnosti vůči svým kamarádům, vést je k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je respektující komunikaci v náročných situacích,
-> prostředkem k dosažení cíle je modelování příkladů při každodenních aktivitách, využívání aktivního naslouchání, podpora činností ve skupinách,
- využívat dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření, k rozvoji představivosti a fantazie, rozvíjet estetické cítění, rozvíjet motorické schopnosti a upevňovat pracovní návyky,
-> prostředkem k dosažení cíle je zařazování do nabídky činností techniky výtvarné, hudební i nejrůznější dramatizace, pokládat neuzavřené otázky a podněcování účastníků k hledání vlastních odpovědí,
- učit účastníky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví, rozvíjet jejich schopnosti respektovat práci a úspěchy vlastní a druhých, pracovat s chybou, rozvíjet jejich pohybové dovednosti.
-> prostředkem k dosažení cíle jsou společné rozpravy a diskuze, metodické a příkladné reakce vychovatelů v každodenních situacích, vysvětlování pravidel her a důsledně vést k jejich dodržování, nabízet sportovní náčiní k využití.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, žáci nadaní

Ve školní družině respektujeme individualitu každého účastníka a snažíme se vytvořit přiměřené prostředí pro všestranný rozvoj.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována individuální pozornost. Žákům s nadáním nabízíme aktivity rozvíjející jejich nadání a odpovídající jejich zájmu. Průběžně a aktivně spolupracujeme s vyučujícími, s rodiči i školskými poradenskými zařízeními (ŠPZ).

Přijímání, průběh a ukončení vzdělávání

Přihlášení

Žáka k docházce do školní družiny přihlašují rodiče nebo jeho zákonný zástupce. Žáci jsou do školní družiny přijati na základě vyplněných údajů na Přihlášce do školní družiny pro daný školní rok. Docházka je zahájena prostou první návštěvou účastníka školní družiny. O nepřijetí rozhoduje ředitelka školy. V případě nepřijetí vydává ředitelka školy písemné rozhodnutí o nepřijetí s odůvodněním v rámci správního řízení.

Průběh

Účastníci školní družiny se řídí docházkou určenou v Přihlášce. O případných změnách v rozvrhu docházky prokazatelně zákonný zástupce informuje

Ukončení

O ukončení vzdělávání ve školní družině může požádat písemně zákonný zástupce účastníka nebo o něm rozhodne ředitelka školy na základě písemného návrhu vychovatelky/vychovatele školní družiny z důvodu porušování Vnitřního řádu školní družiny nebo Školního řádu základní školy.

Délka, formy, obsah a časový plán vzdělávání

Délka a časový plán vzdělávání

Vzdělávací program školní družiny *Pohonem rozvoje je tvůrčí síla* je rámcovým programem na dobu jednoho roku. Poskytuje prostor pro změny i pojetí témat v průběhu realizace a také ohled například na jen částečnou docházku některých účastníků či aktuální složení účastníků v určitý den/čas.

Provozní doba školní družiny je každý všední den **od 12. 00 hod. do 17.00 hod.** Školní družina pravidla nevykonává činnost ve dnech, kdy neprobíhá školní vyučování.

Formy a organizace vzdělávání

Školní družina realizuje výchovně vzdělávací činnosti mimo vyučování zejména pomocí následujících:

- *zájmových činností* - pro rozvoj osobnosti účastníka, napomáhají seberealizaci, rozvíjejí širokou škálu dovedností. Jde o činnosti například pracovní, výtvarné, hudební, přírodovědné, sportovní či společenskovedné. Jde i o činnosti přípravy na vyučování.
- *rekreačních činností* - k regeneraci sil, převažuje aktivní odpočinek s náročnějšími pohybovými prvky jako jsou: hry ve volné přírodě, sezónní hry v přírodě (pouštění draků, sáňkování, stavby ze sněhu), dopravní výchova, tělovýchovné cviky s hudbou, náročnější pohybové hry,
- *odpočinkových činností* - pro odstranění únavy, zařazují se kdykoliv během dne, činnosti jako jsou: klidná zaměstnání, stolní a společenské hry dle výběru dětí, poslechová činnost (pohádky, písně), práce s knihou a časopisem, četba, individuální rozhovory s dětmi.

Může se jednat o *skupinové* nebo *individuální činnosti, organizované* nebo *spontánní aktivity*. Z pohledu četnosti probíhají některé aktivity *pravidelně*, jiné jsou zařazovány *příležitostně* některé se zařadí *jednorázově*. Aktivity jsou založeny na dobrovolnosti účastníků.

Metody, které zařazujeme do naší práce jsou především nejrůznější didaktické a společenské hry, společné diskuze či vyprávění, hry v terénu i různé dramatizace, včetně výtvarných, hudebních a pohybových aktivit.

Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávání školní družiny volně navazuje na vzdělávání v rámci základní školy. Zaměřuje se proto na taková témata, která primárně posilují a upevňují kompetence detailněji rozpracované v ŠVP základní školy Mintu.

V návaznosti na předmět *Jazyk a jazyková komunikace* se zaměřujeme především na čtení beletrie i literatury faktu, porozumění, lidová moudra, řešíme hádanky, rébusy, doplňovačky, křížovky.

Podporujeme samostatné vyjádření názoru. V návaznosti na předmět *Matematika a její aplikace* rozvíjíme logické a abstraktní myšlení, samostatné uvažování při řešení zadaných úkolů i zapojení do spolupráce s ostatními.

Obsahově je zaměřen především směrem ku předmětu *Kosmická výchova*, s téměř všemi jeho podoblastmi (viz níže).

- člověk a jeho svět - se zaměřením především na:
  - domov, škola, obec a místní krajina
  - rodina, soužití lidí, chování lidí, právo a spravedlnost, vlastnictví
  - orientace v čase a časový řád, současnost a minulost v našem životě, báje, mýty a pověsti,
  - životní podmínky, rovnováha v přírodě, ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, rizika v přírodě,
  - péče o zdraví, osobní bezpečí, krizové situace, přivolání pomoci v případě ohrožení,
- člověk a svět práce:
  - vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.), pracovní pomůcky a nástroje, jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, lidové zvyky, tradice, řemesla
  - stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž
  - základní podmínky pro pěstování,
  - psychosomatické dovednosti, herní, dovednosti, sociálně komunikační dovednosti
  - otevřená komunikace, aktivní naslouchání, úcta k lidské osobě,
- umění a kultura,
  - vokální činnosti, instrumentální činnosti, hudebně pohybové činnosti, poslechové činnosti,
  - rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity, ověřování komunikačních účinků,
- člověk a zdraví:
  - vztahy mezi lidmi,
  - výživa a zdraví, vlivy prostředí na zdraví, tělesná a duševní hygiena, denní režim, ochrana před chorobami, ochrana před úrazy,
  - bezpečné chování a komunikace, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví,
  - podpora zdraví,
  - sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace činností a chování, psychohygiena, mezilidské vztahy, komunikace a kooperace
  - význam pohybu pro zdraví, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu,
  - pohybové hry, základy sportovních her.

Obsah a náplň aktivit školní družiny přirozeně kopíruje **rytmus kalendářního roku** s ročními obdobími a hlavními **svátky a slavnostmi**.

Podmínky pro činnost školní družiny

Materiální podmínky

Školní družina využívá prostoru základní školy, zejména tříd a zahrady. Umístění družinových aktivit do třídy je zvoleno účelově, neboť třídy jsou vybaveny velkým počtem edukačních materiálů a pomůcek, knih i časopisů. V čase družiny jsou dětem k dispozici i deskové a společenské hry. Materiální vybavení je evidováno a průběžně doplňováno. Pro aktivity na školní zahradě disponuje družina sportovním náčiním a zahradním nářadím.

Personální podmínky

Školní družina má dvě oddělení. Jejich činnost zajišťují vychovatelky, v případě docházky účastníka s přiznanými podpůrnými opatřeními i asistentka pedagoga. Při řešení organizačních a výchovných záležitostí spolupracují vychovatelky a asistentka s vedením školy a třídními učiteli. Účastní se provozních porad vedených ředitelem školy a společných akcí školy.

Podstatou pedagogické práce vychovatelek je improvizace, flexibilní a citlivé reagování na okamžitou situaci, vnímání osobnosti účastníků, předávání jim nových poznatků. Svým příkladem zaujmají účastníky družiny pro různorodé činnosti, rozvíjí jejich sociální kompetence a přispívají k radostnému prožívání pobytu účastníků ve školní družině.

Ekonomické podmínky

Školní družina je bezplatná. Náklady jsou hrazeny z provozních prostředků školy a finančních normativů z prostředků MŠMT.

Podmínky pro bezpečnost a ochranu zdraví účastníků

Vychovatelky a vychovatel dbají na dodržování osobní hygieny, stravovacích návyků a pitný režim účastníků. Účastníci jsou na začátku školního roku i jeho průběhu poučováni o bezpečném chování. Pro případ potřeby ošetření úrazu ve třídě je v kanceláři u třídy prvního trojročí umístěna centrální lékárnička, ve vestibulu školy pak příruční lékárnička pro potřeby ošetření úrazů na školní zahradě. O úrazu či projevech nemoci jsou zákonní zástupci informováni obratem telefonicky. Bezpečnost ve všech využívaných prostorách je zajištěna Vnitřním řádem školní družiny a žáci se řídí pokyny pedagogických a provozních pracovníků.